

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

РОБОЧА ПРОГРАМА

АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма асистентської практики для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **012 Дошкільна освіта** освітньої програми «**Дошкільна освіта**».

Розробники: Атрощенко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 9 від «31» 05 2022 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Г.К.
(підпис)

/Грина КОЗУБОВСЬКА/
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «7» 06 2022 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

[Підпис]
(підпис)

/Олена ПОПАДИЧ/
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 9	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 270	2	1
Тривалість – 6 тижнів	Семестр:	
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	3	2
	Індивідуальна робота	
	90	90
Форма підсумкового контролю:	Самостійна робота:	
	180	180

2. МЕТА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Асистентська практика є складовою частиною професійної підготовки і важливим етапом практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до професійно-педагогічної діяльності.

Мета асистентської практики: поглиблення і закріплення знань здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з питань організації і форм здійснення освітнього процесу у закладі вищої освіти, його наукового та навчально-методичного забезпечення; формування вмінь і навичок опрацювання активних методик викладання професійно-орієнтовних дисциплін фахового напрямку; формування вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно умов педагогічного процесу; розвиток педагогічних компетентностей, узагальнення, систематизація та поглиблення загально педагогічних знань, умінь і навичок виховної роботи із здобувачами ЗВО.

Завдання асистентської практики:

- ознайомлення із освітнім процесом ЗВО;
- поглиблення, закріплення та узагальнення психолого-педагогічних, методичних знань в процесі їх використання для вирішення конкретних освітніх завдань;
- ознайомлення із сучасними активними методиками викладання дисциплін фахового напрямку, вивчення передового педагогічного досвіду викладачів закладів вищої освіти;
- формування професійної компетентності викладача, розвиток професійних умінь шляхом залучення магістрів до виконання навчально-методичної, організаційно-виховної та наукової роботи у ЗВО;
- формування у здобувачів уміння проводити лекційні, семінарські та практичні заняття з використанням сучасних методів та технологій навчально-пізнавальної діяльності;
- формування і розвиток навичок творчого педагогічного пошуку, вироблення дослідницького підходу до викладацької діяльності;
- формування власної педагогічної позиції щодо процесу виховання сучасної студентської молоді.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

КС-4. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-8. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

КС-11. Здатність здійснювати педагогічно-дослідницьку діяльність на засадах академічної доброчесності

КС-12. Застосовувати сучасні освітні технології, зокрема дистанційні, активні методи; проводити освітню і освітньо-методичну роботу з усіх видів навчальних занять у вищій школі; розробляти індивідуальні траєкторії розвитку здобувачів вищої освіти.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами до проходження «Асистентської практики» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1 Методологія наукових досліджень.

ОК 2 Психологія і педагогіка вищої школи.

ОК 3 Освіта в полікультурному суспільстві.

ОК 4 Теорія і практика дошкільної освіти.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.	ПРН 1
Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.	ПРН 9
Забезпечувати ефективну комунікацію, в тому числі в умовах полікультурного середовища.	ПРН 12
Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.	ПРН 13
Впроваджувати інноваційні методи навчання, прийоми, технології в організацію освітнього процесу закладів вищої освіти.	ПРН 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження асистентської практики:

Очікувані результати навчання з практики	Шифр ПРН
Критично осмислюють концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.	ПРН 1
Застосовують в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирають відповідні технології та методики.	ПРН 9
Забезпечують ефективну комунікацію, в тому числі в умовах полікультурного середовища.	ПРН 12
Розробляють і викладають освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.	ПРН 13
Впроваджують інноваційні методи навчання, прийоми, технології в організацію освітнього процесу закладів вищої освіти.	ПРН 14

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

По завершенні асистентської практики подаються такі звітні документи:

- щоденник практики;
- звіт про проведену роботу, який включає: аналіз виконання обов'язків асистента викладача кафедри; аналіз освітньої діяльності ЗВО та кафедри; аналіз спостережень (за проведенням навчального заняття викладачем та здобувачем-практикантом); аналіз проведення навчальних занять (два лекційних та два практичних); план-конспект виховного заходу із здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; результати науково-дослідної роботи за темою магістерської роботи; побажання, рекомендації щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики;
- матеріали проведених заходів (конспект спостереження за проведенням навчального заняття викладачем та здобувачем-практикантом з обов'язковим аналізом; розгорнуті конспекти проведених занять (два лекційних та два практичних); конспект проведення виховного заходу із здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; матеріали

наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результати виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи (з оцінкою наукового керівника); додатки (супровідні матеріали).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю: усний захист письмово оформленого звіту проходження асистентської практики.

Форми підсумкового семестрового контролю: диференційований залік.

Поточний контроль здійснюється науковим керівником протягом проходження здобувачами освіти асистентської практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності здобувачів освіти протягом конкретного періоду.

При виставленні диференційованої оцінки здобувачу освіти враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього фахівця, якість виконання завдань асистентської практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, дисциплінованість, якість оформлення документації та своєчасність її подання.

Критерії оцінювання

Асистентська практика здобувачів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів

№	Види роботи	Кількість балів (максимальна)
1.	Аналіз навчальних занять, проведених викладачем (не менше 4-х)	8
2.	Аналіз навчального заняття, проведеного здобувачем-практикантом	2
3.	Розробка розгорнутих конспектів проведених занять: два лекційні і два практичні (по 5 балів за кожне)	20
4.	Самостійне проведення навчальних занять (по 10 балів за кожне)	40
5.	Розробка розгорнутого конспекту виховного заходу	5
6.	Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи	10
7.	Звіт. Оформлення документації	5
8.	Захист практики	10
	Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

1. Підготовка до асистентської практики. Складання індивідуального плану проходження практики та узгодження його з керівником практики.
2. Загальне знайомство з базою практики – кафедрою ЗВО, документацією, обов'язками НПП.
3. Спостереження за проведенням навчальних занять викладачем (2 лекції, 2 практичні) та здобувачем-практикантом (1 заняття). Обов'язковий аналіз.
4. Самостійне проведення навчальних занять (2 лекції, 2 практичні).
5. Проведення виховної роботи.
6. Проведення науково-дослідної роботи.
7. Підсумок проходження асистентської практики.
8. Оформлення звітної документації та підготовка до підсумкового контролю.
9. Участь у звітній конференції за результатами практики.

Організація асистентської практики

Перед початком практики проводиться настановна конференція, у ході якої здобувачі ознайомлюються з програмою практики: керівники роз'яснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо.

Базою проведення асистентської практики є ЗВО (кафедра).

Керівництво практикою здійснюють керівники ЗВО та керівники практики від кафедри.

Тривалість практики (згідно навчального плану) – 6 тижні.

Програмою практики передбачена система поточного та підсумкового контролю за виконанням здобувачами окремих завдань та всієї програми практики: затвердження планів підготовки і проведення практики, методичних розробок здобувачів, виконання індивідуального плану та ін. На завершальному періоді практики важливо надати здобувачам-практикантам допомогу в узагальненні та оформленні матеріалів, формулюванні чітких висновків та пропозицій, вивченні кращого педагогічного досвіду викладачів з питань викладання у ЗВО.

Протягом перших двох днів асистентської практики відбувається загальне ознайомлення здобувачів-практикантів із ЗВО, кафедрою, НПП кафедри та відповідною документацією. За цей час кожен практикант повинен скласти індивідуальний план роботи і подати його на затвердження методисту практики.

Кожен практикант повинен щоденно складати план роботи на день. План відображається у щоденнику асистентської практики, який після практики додається до звітної документації.

Після завершення здобувачами передбаченої програмою практики роботи, вони подають керівнику практики від ЗВО оформлені згідно з вимогами матеріали. На підставі аналізу цих матеріалів керівник практики оцінює діяльність кожного здобувача під час асистентської практики, відмічаючи в щоденнику здобувача-практиканта виконання змісту практики: виконано / частково виконано / не виконано.

З бази практики обов'язково надається характеристика-відгук, яка повинна містити відомості про час і місце проходження практики та виконані види роботи. Необхідно зазначити, який напрямок роботи виконував здобувач під час кожного періоду практики, оцінити його ретельність, організованість, тактовність під час збору відомостей про роботу педагогічного колективу ЗВО; об'єктивність та грамотність у формулюванні висновків та пропозицій. Далі необхідно оцінити проведену здобувачем організаційно-методичну роботу. У характеристиці слід також вказати на ставлення здобувача до своїх обов'язків, оцінити рівень його теоретичної підготовки, наявність педагогічних здібностей, умінь спілкуватися із здобувачами та НПП кафедри. Необхідно вказати на помилки, недоліки в роботі, проаналізувати їх можливі причини, дати поради на майбутнє. Завершується характеристика оцінкою за асистентську практику за п'ятибальною системою. Оцінка затверджується на засіданні кафедри ЗВО. Характеристика має бути написана від руки у щоденнику практики, підписана керівником закладу та завірена печаткою.

Завершальним етапом роботи здобувача-практиканта є оформлення звітної документації та підготовка до диференційованого заліку за результатами практики. Диференційований залік проводиться у формі презентації-захисту індивідуального плану роботи проходження практики (звіт про практику та представлення матеріалів практики). Оцінка практики здійснюється керівником за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів.

Структура практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 270					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Підготовка до асистентської практики. Складання та узгодження з науковим керівником індивідуального плану проходження практики	30	-	-	-	10	20
Загальне знайомство з базою практики – кафедрою ЗВО, обов'язками викладача та відповідною документацією	30	-	-	-	10	20
Спостереження за проведенням навчальних занять викладачем та здобувачем-практикантом. Обов'язковий аналіз	40	-	-	-	10	30
Самостійне проведення практикантом навчальних занять (дві лекції та два практичні)	45	-	-	-	15	30
Розробка конспекту виховного заходу	30	-	-	-	10	20
Проведення науково-дослідної роботи. Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького	65	-	-	-	25	40

завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи						
Підведення підсумку проходження асистентської практики. Оформлення звітної документації. Підготовка до звітної конференції	30	-	-	-	10	20
Разом за семестр	270				90	180

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Підготовка до асистентської практики. Складання та узгодження з науковим керівником індивідуального плану проходження практики	20	20
2	Загальне знайомство з базою практики – кафедрою ЗВО, обов'язками викладача та відповідною документацією	20	20
3	Спостереження за проведенням навчальних занять викладачем та здобувачем-практикантом. Обов'язковий аналіз	30	30
4	Самостійне проведення практикантом навчальних занять (дві лекції та два практичні)	30	30
5	Розробка конспекту виховного заходу	20	20
6	Проведення науково-дослідної роботи. Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи	40	40
7	Підведення підсумку проходження педагогічної практики в ЗВО. Оформлення звітної документації. Підготовка до настановної конференції	20	20
	Разом	180	180

Індивідуальні завдання

1. Складання індивідуального плану проходження практики та узгодження його з керівником практики.

2. Аналіз проведених навчальних занять викладачем (не менше 4-х) та здобувачем-практикантом (1 заняття).

3. Розробка розгорнутих конспектів: навчальних занять (дві лекції та два практичні); виховного заходу.

3. Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи.

4. Підготовка звітної документації та матеріалів практики.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. К.: Кондор, 2008. 272 с.
2. Атрощенко Т.О. Методика викладання дисциплін лінгво-дидактичного циклу: Навчально-методичний посібник за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. К.: Кондор-Видавництво, 2014. 164 с.
3. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Затверджено МОН України як навчальний посібник. К : Знання, 2005. 450 с.
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
5. Сучасні педагогічні технології в освіті: збір. наук. метод. праць / за ред. О.Г. Романовського, Ю.І. Панфілова. Харків: НТУ «ХП», 2012. 224 с.
6. Чепіль М.М. Педагогічні технології: навч. посібник. реком. МОН України для студ. ВНЗ. К. : Академвидав, 2012. 224 с.

Допоміжна література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Пометун О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання. К., 2007. 144 с.
3. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: навч.-метод.посібник. К.: Таксон, 2006. 88 с.
4. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник для студ. ВНЗ. К. : Кондор, 2011. 628 с.
5. Туркот Т.І. Психологія і педагогіка вищої школи в запитаннях і відповідях: навч. посібник для студ. ВНЗ. К. : Кондор, 2011. 516 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. К : Академвидав, 2006. 352 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал. URL: <http://vnz.org.ua/>

Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)